

Donat Olczak

Pomorski Oddział Straży Granicznej - Szczecin

36 LAT KOŁBASKOWA

Utworzony po drugiej wojnie światowej, układ sił militarnych, zapewnił szczelny system ochrony granicy państwowej oraz ograniczenie ruchu granicznego państw „bloku socjalistycznego”.

Na ziemi szczecińskiej do roku 1962 istniały przejścia graniczne:

- w Rosówku - przejście kolejowe,
- w Bobolinie - przejście towarowe.

W dniu 09.05.1962r. z okazji „Dnia Zwycięstwa” otworzono nowe przejście graniczne dla ruchu osobowego w Kołbaskowie. Ochroniała i obsługiwała to przejście Pomorska Brygada Wojsk Ochrony Pogranicza.

Pierwszym jego komendantem był kpt. Stróżyk. Oprócz niego w przejściu służyło 4 żołnierzy. Kierownikiem zmiany był por. A. Gregoruk.

Przejście w Kołbaskowie było praktycznie jedynym miejscem do przekraczania granicy, na ziemi szczecińskiej dla ruchu osobowego. Na jego otwarcie przyjechały władze krajowe i lokalne. Dowódcą Brygady WOP był wówczas płk Wasiłkowski.

Z początkiem lat siedem-dziesiątych w Kołbaskowie rozpoczęto

wspólne odprawy polsko - niemieckie. Pawilony odprawowe zostały prze-niesione na stronę niemiecką.

W 1981r. nastąpiła pierwsza poważna przebudowa przejścia drogowego w Kołbaskowie przez władze niemieckie we współpracy ze stroną polską. Wynikało to z umów międzynarodowych, że każda ze stron odpowiada za przejście usytuowane na swojej stronie.

W 1991 r. rozpoczęto kolejny etap modernizacji i rozbudowy przejścia, który zakończono 04.06.1996r., tym samym udostępniając placówkę w obecnym kształcie.

Mjr Edmund Adamski. (zdj. ze zbiorów autora)

Z HISTORII OCHRONYGRANIC

Komendantem GPK Kołbaskowo jest od listopada 1994r. mjr Edmund ADAMSKI. Korzystając ze zbliżającej się 36 rocznicy otwarcia przejścia w Kołbaskowie, postanowiłem przeprowadzić rozmowę z w/w na temat funkcjonowania oraz przyszłej wizji istnienia GPK Kołbaskowo.

Na jej początku, przypominając krótki rys historyczny, mjr Edmund Adamski poinformował, że na obecnej powierzchni, która wynosi około 34 ha, wzniesionych zostało około 30 budynków różnej konstrukcji. Przejście graniczne obsługiwane jest przez około 700 osób z poszczególnych służb granicznych /Straż Graniczna, BGS, Urząd Celny Polski i Niemiec/, oraz agencje i spedycje. Z roku na rok wzrasta natężenie ruchu granicznego, dodaje Z-ca Komendanta kpt. T. Ruchała.

W ciągu doby granicę przekracza około 10.000 do 15.000 osób, 4.000 do 5.000 pojazdów, oraz od 1600 do 2000 pojazdów ciężarowych.

W okresie letnim ilość odprawianych osób i samochodów wzrasta do 70 %; - do rozmowy włączył się kpt. M. Budkowski - jego zdaniem przejście graniczne w Kołbaskowie zostało wybudowane na miarę końca XX wieku, wprowadzono elektroniczny system kontroli na poszczególnych ciągach odprawowych, wyodrębniono ruch osobowy od towarowego. Poszczególne rodzaje ruchu, odprawiane są na pasach dostosowanych do obecnych wymogów międzynarodowych, związanych z szybkością odpraw, przepustowością, ochroną ekologiczną i radiologiczną.

GPK Kołbaskowo - nowe przejście. (Zdjęcie ze zbiorów autora)

Systematyczne doskonalenie organizacji odpraw - zauważył komendant mjr E. Adamski - a także systematyczne szkolenie i zaangażowanie funkcjonariuszy w GPK, doprowadziło do zatrzymania w 1996r. 1021 osób za przestępstwa graniczne i inne, ujawniono przemyt wartości około 4.189.568 PLN.

W 1997r. ujawniono przemyt o wartości 5.195.498 PLN i zatrzymano 554 osoby mimo, iż w okresie od 05.06.1996 r. do 28.10.1997r. z powodu modernizacji autostrady doprowadzającej do przejścia granicznego, zamknięty był ruch osobowy na wyjazd z Polski.

Niepokojąco wzrastają próby przewozu przez granicę środków psychotropowych i odurzających. W GPK Kołbaskowo w 1997r. ujawniono ich przemyt na wartość około 30.032 PLN.

Komendant GPK Kołbaskowo mjr E. Adamski stwierdził w rozmowie, że liberalizacja umów międzynarodowych i wewnętrznych w odprawach granicznych, oraz wspólne odprawy graniczne z funkcjonariuszami służb niemieckich, spowodowały zwiększenie wzajemnego zaufania i lepsze zrozumienie w pełnieniu służby, która owocuje większymi możliwościami walki z przestępczością graniczną.

W GPK Kołbaskowo, przyjęto zasadę, że raz w miesiącu organizowane są spotkania robocze ze służbami funkcjonującymi w przejściu. Uczestniczą w nich komendant GPK, komendant BGS oraz Naczelnicy Administracji Oddziałów Celnych RP i Niemiec.

W ich trakcie doskonalone są metody skutecznego zabezpieczenia przejścia przed przestępczością graniczną, organizacją odpraw środków transportu i podróży.

W tym miejscu zadałem pytanie komendantowi GPK - w jaki sposób należałoby przygotować kadrę funkcjonariuszy SG, do służby w GPK, ponieważ współczesne zadania nałożone na nich, wymagają wiedzy, zarówno praktycznej jak i teoretycznej w zakresie prawa międzynarodowego, karnego, administracyjnego, skarbowego i celnego?

Wielką rolę w przygotowaniu funkcjonariuszy do pełnienia służby w GPK, oraz pododdziałów granicznych, mają obecnie ośrodki stacjonarnego szkolenia w Koszalinie i Kętrzynie - odpowiedział mjr E. Adamski - obecna służba w GPK wymaga od funkcjonariuszy ciągłego doskonalenia umiejętności w zakresie kontroli ruchu granicznego, inicjatywy i zaangażowania w wykonywaniu obowiązków służbowych. Częste zmiany przepisów granicznych i dostosowywania ich do norm europejskich powodują konieczność ciągłego doskonalenia kadry. Na moją sugestię, czy praktykę z teorią w zakresie pełnienia służby granicznej, można by było doskonalić poprzez spotkania i wymianę doświadczeń pomiędzy kadrą

Z HISTORII OCHRONY GRANIC

ośrodków szkolenia, a kadraj GPK - komendant GPK odpowiedział twierdząco - owocowałyby one z korzyścią dla adeptów ośrodków, przygotowywałyby młodą kadrę do bardziej profesjonalnego wypełniania swoich zadań w SG, tym bardziej, że wielokrotnie z powodu braków kadrowych, funkcjonariusze pełnią służbę w GPK z pełnym poświęceniem, pomimo zmęczenia w nadgodzinach.

Na zakończenie mojej wizyty w GPK Kołbaskowo komendant i jego zastępcy opowiadają, że funkcjonariusze GPK biorą czynny udział w rozgrywkach sportowych, oraz licznych imprezach kulturalnych. Reprezentacja GPK Kołbaskowo zajmowała czołowe lokaty w zawodach sportowych w dyscyplinach takich jak: siatkówka, koszykówka, piłka nożna, wielobój organizowany przez POSG. Funkcjonariusze z Kołbaskowa są reprezentantami Pomorskiego Oddziału i zespołu Straży Granicznej w niektórych z tych dyscyplin. Tradycją funkcjonariuszy z GPK Kołbaskowo stały się coroczne spotkania z funkcjonariuszami BGS. Pierwsze z nich odbyło się w Morzyczynie na terenie Polski w 1996r., kolejne w Plöwen w Niemczech. Następny festyn służb granicznych planowany jest na wrzesień 1998r. Festyny odbywały się pod hasłem: „Wspólnie pracować - Wspólnie świętować”. Podczas nich następowała wymiana doświadczeń pomiędzy funkcjonariuszami SG a BGS, poznawały się również ich rodziny. W trakcie festynów organizowano zawody sportowe, loterię fantową, z której dochód w wysokości 5500 PLN i 3035 DM został przeznaczony dla dzieci z Specjalnego Ośrodka szkolno -wychowawczego w Tarnowie. Na moje zapytanie jak w GPK będzie się obchodzić 36 rocznicę otwarcia przejścia granicznego w Kołbaskowie -komendant odpowiedział - „zwyczajnie, pełniąc codzienną służbę w ochronie granicy”.

Olczak Donat; 36 lat Kołbaskowa, Biuletyn Centralnego Ośrodka Szkolenia nr 3/98, Koszalin 1998, s. 65 – 68.